

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

 Скопје
 Маршала Тита

"СЛУЖБЕНИ ЛИСТ" излази два пута недељно. — Рукописи се не враћају. —
 Огласи по тарифи. — Текући рачун
 број 10-313-004. — Поштарина плаћена у
 готову.

Петак, 4 јули 1947
 БЕОГРАД
 БРОЈ 56

ГОД. III

Цена овом броју је 3.— дин. — Претплата
 за прво полугође износи динара 300.—, а
 за целу 1947 годину динара 600.—.
 Редакција: Бранкова бр. 20. — Телефони:
 Редакција 28-838, Администрација 22-619

413.

На основу чл. 74, ст. 1, тач. 5 Устава ФНРЈ, а у
 циљу правилне примене закона, Президијум Народне
 скупштине ФНРЈ даје

ОБАВЕЗНО ТУМАЧЕЊЕ

ЧЛ. 32 ЗАКОНА О РЕШАВАЊУ ИМОВИНСКИХ СПОРОВА ПУТЕМ ДРЖАВНЕ АРБИТРАЖЕ

По чл. 32 Закона о решавању имовинских спорова путем државне арбитраже, у случају да странка не изврши одлуку арбитражног већа, веће ће, по извештају којим друга странка тражи извршење и по претходном саслушању надлежног финансиског органа, одлучити о начину извршења и о средствима над којима ће се извршење водити, одређујући истовремено орган који ће извршење спровести.

Како се по чл. 1 истог закона сви међусобни имовински спорови државних органа, државних установа, државних привредних предузећа, мешовитих предузећа, предузећа под секвестром и предузећа под управом државних органа решавају државном арбитражом, то пропис чл. 32 треба разумети тако да ће о начину и средствима извршења одлучивати арбитражно веће и у случајевима кад оно није донело одлуку, него се извршење тражи на основу ког другог извршног наслова, а тражилац извршења и извршеник су који од органа, установа или предузећа побројаних у чл. 1 закона. Тако ће арбитражно веће бити у смислу чл. 32 надлежно да одлучује о начину и средствима извршења и у случајевима у којима извршење предлаже државно кредитно предузеће на основу исправа о дугу којима се по чл. 26 ст. 2 Закона о уређењу и деловању кредитног система признаје извршни наслов, а извршеник је који од органа, установа или предузећа побројаних у чл. 1 Закона о решавању имовинских спорова путем државне арбитраже.

С.бр. 1271

24 јуна 1947 године

Београд

Президијум Народне скупштине
 Федеративне Народне Републике Југославије
 За Секретара
 Потпретседник,
 Моша Пијаде, с. р. Претседник,
 др Иван Рибар, с. р.

414.

На основу чл. 74, ст. 1, тач. 5 Устава ФНРЈ, а у
 циљу правилне примене закона, Президијум Народне
 скупштине ФНРЈ даје

ОБАВЕЗНО ТУМАЧЕЊЕ

ЧЛ. 29 ЗАКОНА О УСТАНОВЉЕЊУ ПРАВА НА ПЕНЗИЈУ И О ПЕНЗИОНИСАЊУ ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА

У смислу члана 29 Закона о установљењу права на пензију и пензионисању државних службеника,

уживаоцима помоћи, потпора, награда и сличног, којима су ове одређене по специјалним законским прописима са карактером народног признања, предузета је исплата у истом износу у коме су им биле исплаћиване до априла 1941 године.

Како у ред ових лица спадају и носиоци Карађорђевог звезде са мачевима, и како су они по ранијим специјалним законским прописима уживали повластице и у погледу лечења и подвоза, — то се члан 29 Закона о установљењу права на пензију и пензионисању државних службеника има тако схватити да носиоци Карађорђевог звезде са мачевима, којима се по овом члану исплаћује новчана награда, имају право на бесплатно лечење у свим државним здравственим и хигијенским установама и на попуст од 50% за путорање државним бродовима и железницом.

С. бр. 1269

24 јуна 1947 године

Београд

Президијум Народне скупштине
 Федеративне Народне Републике Југославије

За Секретара
 Потпретседник,
 Моша Пијаде, с. р.

Претседник,
 др Иван Рибар, с. р.

415.

На основу чл. 74, ст. 1, тач. 5 Устава ФНРЈ, а у
 циљу правилне примене закона, Президијум Народне
 скупштине ФНРЈ даје

ОБАВЕЗНО ТУМАЧЕЊЕ

ТАРИФНОГ БРОЈА 27 ТАКСЕНЕ ТАРИФЕ ЗАКОНА О ТАКСАМА

У тарифном бр. 27 Таксене тарифе Закона о таксама прописано је да се плаћа такса од 20 динара на све сведоцбе и уверења која државни органи издају грађанима, а којима се потврђују какве особине, односи или околности, уколико није друкчије прописано.

Такса о којој је реч у тар. бр. 27 плаћа се, дакле, само на сведоцбе и уверења које издају грађанима државни органи. Она се не плаћа на писмене изјаве грађана дате у циљу издавања уверења од државних органа о особинама, односима или околностима у крајевима у којима су уништени или нестали писмени извори на основу којих се сведоцбе и уверења о таквим особинама, односима или околностима издају. Овакве писмене изјаве грађана не

претстављају ни сведоцбу ни уверење и не могу се као такве употребити. Оне су само средство које у наведеним случајевима може државним органима послужити за сазнање одређених чињеница.

С. бр. 1270
24 јуна 1947 године
Београд

**Президијум Народне скупштине
Федеративне Народне Републике Југославије**

За Секретара
Потпретседник,
Моша Пијаде, с. р.

Претседник,
др Иван Рибар, с. р.

416.

На основу чл. 74 ст. 1 тач. 5 Устава ФНРЈ Президијум Народне скупштине ФНРЈ даје

ОБАВЕЗНО ТУМАЧЕЊЕ

УКАЗА ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ОДРЕЂИВАЊУ ПРЕДУЗЕЋА ОПШТЕДР- ЖАВНОГ ЗНАЧАЈА

1. Ако је нека управа предузећа проглашена за предузеће општедржавног значаја, онда се ова управа има сматрати заједничком управом предузећа у смислу ст. 2 чл. 20 Основног закона о државним привредним предузећима, а сва предузећа под том управом сматрају се предузећима општедржавног значаја (на пр. сва предузећа у Управи бокситних рудника Дрниш).

2 Исто тако, ако је једно предузеће проглашено за предузеће општедржавног значаја, а у свом саставу има више предузећа, онда се има разумети тако да постоји заједница предузећа у смислу ст. 1 чл. 20 Основног закона о државним привредним предузећима и сва предузећа у заједници предузећа сматрају се предузећима општедржавног значаја (на пр. Електрично предузеће Србије — ЕПС и сва предузећа која су ушла у његов састав).

С. бр. 1299
27 јуна 1947 године
Београд

**Президијум Народне скупштине
Федеративне Народне Републике Југославије**

За Секретара
Потпретседник,
Моша Пијаде, с. р.

Претседник,
др Иван Рибар, с. р.

417.

На основу чл. 31 Закона о ратним војним инвалидима, на предлог Министра народне одбране, Владе ФНРЈ доноси

УРЕДБУ

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА УРЕДБЕ О ИНВА- ЛИДСКИМ ПРИНАДЛЕЖНОСТИМА

Члан 1

Члан 7 Уредбе о инвалидским припадностима мења се и гласи:

„Родитељи лица погинулих, умрлих или несталих под околностима из чл. 1 и 2 Закона о ратним војним инвалидима, као и родитељи умрлих ратних војних инвалида од I до VII групе закључно, имају

право на инвалиднину ако су до дана ступања на снагу тога закона (8 јуни 1946 године) навршили 50 година или ако наврше 50 година у року од 5 година по његовом ступању на снагу или ако су млађи од 50 година, а неспособни су за привређивање док ова неспособност траје.

Инвалиднина родитеља износи 1.200.— динара месечно ако су уживаоци оба родитеља, а 1.000.— динара месечно ако је уживалац један родитељ.

Родитељима који су у рату изгубили двоје или више деце инвалиднина се повећава за 20% за свако даље изгубљено дете.

Родитељи који испуњавају један од услова из чл. 3 ове уредбе примају половину укупне инвалиднине.

Инвалиднина припада родитељима само ако погинуло, умрло или нестало лице односно умрли ратни војни инвалид није оставио породицу, или је оставио породицу која не ужива инвалидске припадности.

Немају право на инвалиднину они родитељи који живе у кућној заједници са двоје или више пунолетне и за привређивање способне деце која немају своју ужу породицу”.

Члан 2

Члан 8 уредбе мења се и гласи:

„Деду и баби по оцу и мајци лица погинулих, умрлих или несталих под околностима из чл. 1 и 2 Закона о ратним војним инвалидима, као и деду и баби умрлих ратних војних инвалида од I до VII групе закључно припада инвалиднина ако су навршили 50 година до ступања на снагу тога закона или наврше 50 година у року од 5 година по његовом ступању на снагу, или ако су млађи од 50 година, а неспособни су за привређивање док та неспособност траје.

Инвалиднина деда и бабе износи 1.000.— динара месечно, ако су уживаоци обоје, а 800.— динара месечно ако је уживалац само једно од њих.

Првенство за пријем ове инвалиднине имају дед и баба по оцу или по мајци који су се старали за подизање и васпитавање лица од којих доводе своје право, или су њих ова лица издржавала.

Деду и баби који испуњавају један од услова из чл. 3 ове уредбе припада право на половину укупне инвалиднине.

Инвалиднина припада деду и баби само ако погинуло, умрло или нестало лице односно умрли ратни војни инвалид није оставио породицу ни родитеље, или ако је оставио породицу или родитеље који не уживају инвалидске припадности.

Немају право на инвалиднину онај дед и баба који живе у кућној заједници са двоје или више пунолетне и за привређивање способне деце која немају своју ужу породицу”.

Члан 3

Иза члана 8 уредбе додаје се нов члан 8 а) који гласи:

„Лица из чланова 7 и 8 која до дана ступања на снагу Закона о ратним војним инвалидима нису навршила 60 година, а имала су до тога дана 50 година, као и она од ових лица која имају право на половину инвалиднине, примаће инвалидске припадности од 1 јула 1947 године.

Лица која наврше 50 година по ступању на снагу Закона о ратним војним инвалидима примаће инвалидске припадности од дана поднете пријаве.

Лица која су навршила 60 година живота до ступања на снагу Закона о ратним војним инвалидима примаће инвалидске припадности од 1 јула 1946 године.”

Члан 4

Ова уредба ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

IV бр. 2395
28 јуна 1947 године
Београд

Претседник Владе ФНРЈ
и Министар народне одбране,
Маршал Југославије
Јосип Броз-Тито, с. р.

418.

На основу чл. 15 Закона о инспекцији рада прописујем

П Р А В И Л Н И К О ХИГИЈЕНСКИМ И ТЕХНИЧКИМ ЗАШТИТНИМ МЕРАМА ПРИ РАДУ У ГРАФИЧКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

Члан 1

Хигијенски и технички услови рада у графичким предузећима имају се у потпуности прилагодити одредбама Општег правилника о хигијенским и техничким заштитним мерама при раду, уколико овим правилником није изричито другачије одређено.

I. — ОПШТЕ ЗАШТИТНЕ МЕРЕ У РАДНИМ ПРОСТОРИЈАМА

Члан 2

У радним просторијама у којима се обављају радови са оловом или хемикалијама мора на свако запослено лице у њима отпасти најмање 15 м³ слободног простора и 3 м² слободне површине пода радне просторије.

Висина радних просторија мора износити најмање 3 м.

Члан 3

Зидови радних просторија у којима се обављају радови са оловом или хемикалијама треба да су обложени у висини до 1,80 м изнад пода материјалом који се лако пере или масном бојом. Остали делови зида и таванице (стропови) биће окречени.

Прање зидова у висини до 1,80 м односно докле су обложени материјалом који се лако пере или масном бојом, треба вршити сапуном једанпут недељно. Кречење вршиће се најмање једанпут годишње.

Члан 4

Све радне просторије у графичким предузећима треба да имају раван под и без пукотина, како би се спречило задржавање оловне прашине или друге материје. Прелази између подова и зидова треба по правилу да буду заобљено изведени.

Подови у графичким предузећима треба да су од материјала који се лако пере, или премазани материјалом који омогућују дизање прашине при чишћењу.

II. — СПЕЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТНЕ МЕРЕ

Ручна слагачница

Члан 5

Регали и рафови у ручној слагачници треба да буду без ногара тако да својом доњом површином

леже на патосу како би се избегло сакупљање прашине испод њих, или на довољно високом ногарима, који омогућују лако чишћење под њима.

Пролаз између регала не сме бити мањи од 1,80 метара.

Члан 6

Столови у ручним слагачницама морају бити покривени са горње стране лимом. По завршетку рада сваке смеке столони се морају чистити.

Члан 7

Чишћење регала и сандука за слова у ручним слагачницама вршиће се електричним апаратом за исисавање прашине. У недостатку електричних апарата за исисавање прашине, регали и сандуци за слова чистиће се редовно ван радних просторија (избацивањем слова, мехом, мокром крпом и сл.).

Ако се регали чисте без употребе апарата за исисавање лица запослена на чишћењу регала и сандука за слова биће снабдевана респиратором.

Члан 8

У одељењу ручне слагачнице треба поставити лимене посуде у које ће се смештати сви оловни отпацци (оштећена слова, сломљени прореди и сл.).

Члан 9

Пре него што се приступи растурању (разлагању) слог се мора спрати. Прање слогова мора се вршити средствима која нису штетна по запослена лица, а која уједно не нагризају и не оксидишу слагачки материјал (благи раствор камене соде и сл.). После прања слог се мора добро испрати свежеом водом, како би се отстранили сви остаци употребљених нагризајућих материја. Лица запослена на прању слогова биће заштићена заштитним рукавицама.

Машинска слагачница

Члан 10

На свим машинама за слагање треба поставити уређај за вентилацију директно над казаном за топљење олова како би се оловни гасови отстрањивали непосредно са места развијања помоћу уређаја за извлачење (ексхаустор).

Члан 11

У казане за топљење олова на машинама за слагање не смеју се ставити већ употребљени реци или оловни отпацци. Олов се сме стављати у ове казане само после преливања у коцке или шипке.

Члан 12

Машине за слагање треба да имају нарочити канал којим ће се оловни отпацци, настали при ливењу редака, одводити непосредно у посуду за прикупљање тих отпадака да би се спречило њихово расипање и разношење.

Члан 13

У одељењу машинске слагачнице треба да буде проведена вештачка вентилација.

Машинско одељење

Члан 14

Ако не постоји могућност да се ручни завртњи касета (валова) за боју код брзотисних машина лако

дохвате, мора се оставити сигуран ослонац на који ће се радник ослонити приликом рада на регулисању завртња касете (валова) за боју.

Члан 15

Код брзотисних машина мора се поставити ограда од савијеног гвожђа у висини горње површине колица за штампу, како би се избегле повреде које ова колица могу нанети приликом свог кретања за посленим лицима. Размак између колица за штампу (у крајњем предњем положају) и ограде не сме бити мањи од 5 см.

Члан 16

Прање ваљака на брзотисним машинама не сме се вршити кад се машина креће моторним погоном.

Члан 17

На машинама за бронзирање треба увести уређаје за отстрањивање бронзане прашине из саме машине која се ствара приликом рада. Бронзирање руком треба вршити у одвојеним просторијама са добрим проветравањем, а радници који раде на тим пословима треба да буду снабдевени респираторима.

Члан 18

Код тиглова са електричним погоном треба поставити заштитну нараву која ће спречити да се рука радника задржи између форме и плоче.

Члан 19

Код тиглова са електричним погоном прање ваљака сме се вршити само кад се машина покреће руком.

Одељење дубоке штампе

Члан 20

Одељење за дубоку штампу треба да буде одвојено од осталих радних просторија.

Просторије у којима се ради са бојама шкодљивим по здравље и средствима за растварање и чишћење морају се добро проветравати.

Шкодљиве паре треба да се одводе са самог места развијања.

Члан 21

Код уређаја за дубоку штампу, код којих се употребљавају лако запаљиве мешавине боја, морају се предузети одговарајуће мере сигурности. У овим просторијама морају постојати одговарајуће направе и средства за гашење пожара.

Гашење пожара са водом у овим просторијама забрањено је.

Члан 22

Код сувог полирања бакарних ваљака машина за брушење и полирање треба да има уређај за извлачење прашине.

Лицима која су запослена на сувом полирању бакарних ваљака треба да се ставе на расположење респиратори.

Ротациона машина

Члан 23

Ротациона машина треба да има звучни сигнални уређај којим ће се барем 3 сек. раније најављивати почетак рада те машине.

Одељење за топљење оловних легура

Члан 24

Топљење легура за машине за слагање, као и претапање употребљеног материјала и отпадака, треба вршити у посебним просторијама које се добро проветравају.

Над казанима за топљење оловних легура треба поставити уређаје за извлачење оловних гасова (ексхаустори).

Лица која врше припрему легура за ливење и која лију легуру биће снабдевена респираторима.

Стереотипија

Члан 25

На глодалици (фрез машини) у стереотипији поставиће се преко ножа стаклено звоно или слична друга направа која спречава да при раду радник буде повређен од отпадака који настају приликом обрађивања стереотиписаних плоча.

Члан 26

Одељење стереотипије треба да буде у потпуно одвојеним просторијама, вештачки вентилирано и снабдевано уређајем за извлачење оловних пара са места где се оловне паре развијају.

Словоливница

Члан 27

На свим машинама за ливење слова треба поставити уређаје за извлачење гасова и дима који се стварају при ливењу слова и осталог слагаћег материјала (ексхаустори).

Члан 28

Сви отпаци који настају приликом ливења слова и осталог слагаћег материјала треба да се одводе нарочитим каналима у лимене посуде за сакупљање оловних отпадака.

Члан 29

Глодалица (фрез машина) у словоливници треба да буде снабдевена уређајем за извлачење оловне прашине која се ствара приликом рада. Радник запослен на глодалици (фрез машини) треба да је снабдевен респиратором.

Члан 30

Стругање заосталих оловних честица на изливцима слова и осталог слагаћег материјала мора се вршити у одељеном застакљеном простору (дигесторијуму) са вештачком вентилацијом. Лицима која обављају тај посао треба ставити на расположење респираторе.

Цинкографија

Члан 31

Машина за нагризање метала (ец-машина) треба да је одвојена и смештена у посебном застакљеном простору (дигесторијуму) који је снабдевен уређајем за вентилацију.

Члан 32

У одељењу цинкографије где се употребљава прах калофонијума, асфалта или сличних материја,

вентилацију треба тако удесити да настала прашина буде одведена директно са места где се развија.

Члан 33

Радници запослени у одељењу за копирање биће снабдевени гуменим заштитним рукавицама које заштићују руке до лаката.

Члан 34

Одељење фотографије треба да буде у потпуно одвојеним просторијама.

Мрачне коморе треба да буду вештачки вентилиране.

Радници запослени на снимању треба да буду снабдевени тамним наочарима за заштиту од светлости коју производе лучне лампе.

Члан 35

За претакање киселине у цинкографији употребљаваће се љуљачка и направе за претакање (члан 41 Општег правилника о хигијенским и техничким заштитним мерама при раду).

Члан 36

Циркулари за сечење оловних плоча треба да буду снабдевени уређајем за извлачење оловне прашине која настаје резањем. Лица запослена на циркуларима треба да буду снабдевена заштитним наочарима.

III. — ХИГИЈЕНСКА ЗАШТИТА

Избор радника

Члан 37

Лица испод 16 година старости не смеју бити запослена на ма каквом раду са оловом.

Члан 38

У директном раду са оловом у чврстом стању не смеју се упослити лица која болују:

- 1) од туберкулозе плућа;
- 2) од нефритиса (запаљење бубрега);
- 3) од анемије (слабокрвност) теже врсте.

Осим лица из првог става при радовима са растопљеним оловом и његовим једињењима не смеју се упослити лица која болују:

- 4) од хроничног обољења јетре;
- 5) од трајне хипертензије (повишени притисак крви) кардио- и артериосклерозе (закрећење крвних судова);
- 6) органског обољења централног нервног система;
- 7) од изразито ендокриних обољења (жлезда унутрашњег лучења; Базедова болест, дијабетес и др.).

Осим тога у свим директним радовима са оловом не смеју се запослити лица:

- 8) која показују последице алкохолизма; и
- 9) која због било које болести не могу слободно дисати кроз нос.

Приликом прегледа и оцењивања способности за рад треба узети у обзир конкретне хигијенске и техничке услове у сваком поједином предузећу, као и индивидуалне особитости здравственог стања радника који се запосљује.

Они радници који су већ запослени на тим радовима, а болују од наведених болести, потребно је да се поступно смењују са тих радова и то првенствено они са тежим обољењима.

Лична хигијена

Члан 39

Предузећа су дужна раднике који раде са оловом и хемикалијама снабдевати радним оделима која се лако леру, добро прилежу телу, а за праšину су што је могуће више непропустљива, а где природна посла захтева даће се радницима и капе за главу као и рукавице.

Ова одела носеће радници за време рада, а после тога остављаће их у предузећу.

Предузеће ће се бринути да се заштитна одећа пере што чешће, а најмање једном после 14-дневне употребе.

Радницима на ливењу олова треба дати на расположење заштитне рукавице против опекотина, заштитну обућу и прегаче.

Члан 40

Сваком раднику који ради са оловом предузеће ће ставити на расположење двоструки гардеробни орманчић, и то један за смештај грађанског, а други за смештај радног одела. Гардеробни орманчићи морају бити снабдевени кључем.

Гардеробни орманчићи морају бити најмање 1,5 м високи, 0,35 м дубоки и 0,45 м широки. Двоструки гардеробни орманчићи имаће вертикалну преграду како не би грађанско одело долазило у додир са радним оделом.

Код двоструких гардеробних орманчића део за грађанско одело биће најмање 0,45 м а за радно одело 0,25 м широк.

За раднике који раде са оловом или хемикалијама гардеробе се имају уредити у засебним просторијама. Гардеробни орманчићи треба да буду на ногарима високим најмање 15 см ради могућности чишћења, а на подесним местима морају имати отворе за вентилацију.

Члан 41

Предузеће ће ставити радницима на расположење умиваонике, који ће бити смештени ван радних просторија, у толиком броју да се истовремено може прати најмање 1/5 упосленог особља. У довољно великим просторијама могу се умиваоници сместити заједно са гардеробом. Умиваоници ће бити снабдевени топлом и хладном водом, довољном количином сапуна, четкама за сваког појединца и засебним убрусом који ће се сваке недеље мењати.

Исто тако даће предузеће сваком раднику засебну чашу или лопче за воду. Сваки радник који ради са оловом треба након свршетка рада или пре узимања питке воде или јела претходно да испере уста по могућству топлом водом.

Члан 42

Свако предузеће треба да има прописно купатило са топлом и хладном водом рачунајући један туш за највише 15 радника. Радницима мора бити омогућено купање најмање једанпут недељно.

Свакодневно треба да се купају у дане када раде они радници који су запослени на радовима код којих постоји нарочита опасност тровања оловом.

Члан 43

Лицима која раде са оловом забрањено је уносити храну у радне просторије, као и јести на радним местима.

Члан 44

Предузеће ће поставити у радионицама довољан број плуваоница. Број плуваоница треба да је то-

лики да на сваких 10 радника, а у ручној слагачници на свака 2 радника, отпада по једна пљувачница. Пљувачнице треба да буду очишћене сваког дана.

Здравствена служба

Члан 45

Предузећа су дужна да организују најмање једанпут годишње медицински преглед свих запослених радника и намештеника који долазе у додир са оловом, а према постојећим прописима.

Члан 46

Већ постојећа предузећа која не испуњавају услове овог правилника дужна су да се у што краћем року поступно саобразе овим прописима, а сагласно одредби члана 184 Општег правилника о хигијенским и техничким заштитним мерама при раду.

Рокове за поступно испуњавање прописа овог правилника у већ постојећим предузећима одређиваће надлежни инспектори рада, водећи при том рачуна о објективним, материјалним и техничким могућностима.

Члан 47

Овај правилник ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

Бр. 6815

24 јуна 1947 године

Београд

Министар рада,
Вицко Крстуловић, с. р.

419.

На основу ст. 2 чл. 45 Закона о порезима, чл. 45 и ст. 4 чл. 56 Уредбе о порезу на доходак, чл. 23 и ст. 4 чл. 32 Уредбе о порезу на наслеђа и поклоне и чл. 19, ст. 4 чл. 30 и чл. 33 Уредбе о порезу на промет производа, прописујем

У П У Т С Т В О

О ПОВРАЋАЈУ ПОГРЕШНО НАПЛАЋЕНИХ ПОРЕЗА

1) Повраћај погрешно наплаћених пореза има се извршити на терет текућих прихода од оне врсте пореза на име кога је наплата извршена, без обзира на буџетску годину у којој је наплата извршена.

2) За повраћај погрешно наплаћеног пореза дужан је порески обвезник поднети молбу средском (градском, рејонском) извршном одбору (финансијском отсеку) код кога се води његов порески рачун о дотичној врсти пореза. За повраћај погрешно наплаћене трошарине молба се подноси градском извршном одбору (финансијском отсеку) односно финансијском одељењу у чију је корист наплата извршена, а за повраћај месног самодоприноса — месном народном одбору у чију је корист наплата такође извршена. Ако је порез плаћен употребом пореских марака или пореских хартија од вредности, молба се подноси средском (градском, рејонском) извршном одбору (финансијском отсеку) на чијој територији молилац има пребивалиште (седиште). Изузетно, за повраћај пореза на доходак радника, намештеника и службеника, плаћеног употребом пореских марака, молба се подноси средском (градском, рејонском) извршном одбору (финансијском отсеку) на чијој је територији обављен рад у времену за које је порез погрешно плаћен.

Ако молилац има текући рачун код Народне банке ФНРЈ, мора у молби назначити његов број, а ако нема текућег рачуна, мора и то назначити.

3) Молба за повраћај и прилози који се уз њу подносе не подлеже такси по Закону о таксама, али ако се установи да молилац не испуњава услове за повраћај наклада, ће се наплатити такса на молбу, на прилоге и на решење.

4) По молбама за повраћај месног самодоприноса решава у првом степену месни народни одбор без обзира на висину месног самодоприноса који се има вратити, а по молбама за повраћај свих осталих врста пореза решава у првом степену повереник за финансије средског (градског, рејонског) извршног одбора такође без обзира на висину пореза који се има вратити.

У другом степену, по жалбама, у погледу месног самодоприноса решава повереник за финансије надлежног средског (градског, рејонског) извршног одбора, а у погледу свих осталих пореза — министарство финансија народне републике.

5) Надлежни орган доноси решење о повраћају пореза у три примерка које са предметом доставља свом непосредно вишем финансијском органу на сагласност, тј. у погледу повраћаја месног самодоприноса — поверенику за финансије средског (градског, рејонског) извршног одбора, а у погледу свих осталих пореза — поверенику за финансије Областог или Главног извршног одбора односно министарству финансија народне републике у којој нема аутономне области или аутономне покрајине.

После сагласности повереника за финансије средског (градског, рејонског) извршног одбора у погледу повраћаја месног самодоприноса, месни народни одбор врши повраћај месног самодоприноса на тај начин што ће приликом повременог (дневног, месечног) закључка дневника о наплати овога пореза одбити враћену суму од укупно уплаћене суме и остатак књижити по буџету као приход од овога пореза за дотично време.

У погледу повраћаја осталих пореза, после сагласности вишег финансијског органа, повереник за финансије средског (градског, рејонског) извршног одбора који је донео решење доставља један примерак решења ојој централи (огранку) Народне банке ФНРЈ код које је уплата извршена односно код које је извршено књижење суме која се враћа, други примерак доставља молиоцу, а трећи задржава за своју архиву. Ако је уплата извршена раније, док није било регулисано плаћање пореза преко Народне банке, решење се доставља централи Народне банке оне народне републике на чијој се територији налази повереник за финансије средског (градског, рејонског) извршног одбора који је донео решење о повраћају пореза. Исто тако треба поступати када је донето решење о повраћају пореза који је плаћен употребом пореских марака и пореских хартија од вредности.

Ако се повраћај врши на име прихода који се процентуално деле у корист два или више буџета, решење о повраћају доставља се оном огранку Народне банке код кога се врши подела на односне буџете.

6) Да би се Народној банци омогућило несметано извршење повраћаја, у решењу о повраћају има се, поред осталог, констатовати:

а) врста и износ пореза који је погрешно наплаћен, тј. који се има вратити;

б) назив и место средског (градског, рејонског) извршног одбора (финансијског отсека) код кога се води порески рачун молиоца односно који треба централа Народне банке ФНРЈ да обавести о извршеном повраћају.

7) Погрешно наплаћена државна трошарина и бивше таксе које су укинута од 1 јануара 1947 године враћаће се на терет пореза на промет производа.

Уплате на „Сабирни рачун I Министарства финансија ФНРЈ“ књиже се на рачун пореза на промет производа, па се такође на рачун овога пореза има вршити и њихов повраћај.

8) Централа (односно огранак) Народне банке ФНРЈ ће на следећи начин извршити повраћај погрешно наплаћеног пореза:

а) дневна наплата пореза на чији рачун треба извршити повраћај има се претходно умањити за износ који треба вратити, а потом остатак поделити на односне буџете. Ако је дневна наплата мања од суме која се има вратити, повраћај ће се извршити у ратама (деловима) у току потребног броја узастопних дана;

б) ако молилац има текући рачун код Народне банке, онда ће се сума која му се враћа књижити у корист његовог текућег рачуна. У противном, тј. ако нема текућег рачуна, има му се у готову доставити сума која се враћа;

в) централа Народне банке доставља Главној централі Народне банке сва решења по којима је извршен повраћај пореза који по Закону о порезима припадају савезном буџету (порез на промет производа);

г) Главна централа Народне банке ФНРЈ водиће посебну евиденцију о свим извршеним повраћајима погрешно наплаћеног пореза који по Закону о порезима припадају савезном буџету, централа Народне банке — о повраћајима пореза који припадају републиканском буџету (порез на доходак), а о повраћајима пореза који припадају буџетима нижих органа државне власти (порез на наслеђа и поклоне, трошарина) — онај огранак Народне банке који извршује дотични буџет

9) Ако је једна врста пореза погрешно књижена као приход од друге врсте пореза, има се поступити на исти начин као и приликом повраћаја, с тим што ће се извршити исправка књижења путем пребацивања дотичне суме са рачуна једног пореза на други односно са једног буџета на други. На пример, ако је порез на доходак погрешно уплаћен на рачун пореза на промет производа, има се дневна наплата пореза на промет производа умањити за износ погрешно књиженог пореза на доходак који треба пребацивати на рачун пореза на доходак, а потом остатак пореза на промет производа поделити на буџете. Или, обратно, ако је порез на промет производа или бивша државна трошарина погрешно књижена на рачун пореза на доходак, има се дневна наплата пореза на доходак умањити за износ који треба пребацивати на рачун пореза на промет производа и после извршених књижења на рачунима ових пореза треба извршити поделу по буџетима.

По претходном ставу треба поступити и у сваком другом случају погрешног књижења и погрешне уплате уопште кад се, на пример, погрешно употреби нека друга, неодговарајућа уплатница.

Ако су грешке из претходних ставова и сличне настале без кривине лица коме се повраћај или прекњижавање са једног пореза на други има извршити, оно није дужно да подноси молбу за повраћај односно за прекњижавање, већ се исправка има извршити по службеној дужности чим се грешка установи.

10) Централа Народне банке ће извести надлежни рески (градски, рејонски) извршни одбор (финансијски отсек) код кој се води порески рачун пореског обвезника (молиоца) о извршеном повраћају. Финансијски отсек ће на рачуну пореског обвезника (молиоца) забележити податке о извршеном повраћају.

11) Ово упутство ступа на снагу објављивањем у „Службеном листу Федеративне Народне Републике

Југославије” и по њему ће се поступити по свим до сада нерешеним случајевима.

II бр. 23110
10 јуна 1947 године
Београд

Министар финансија,
Сретен Жујовић, с. р.

420.

На основу чл. 101 Уредбе о спровођењу социјалног осигурања по прописима Закона о социјалном осигурању радника, намештеника и службеника прописујем

У П У Т С Т В О

О ОДРЕЂИВАЊУ ОСНОВА ЗА НОВЧАНЕ ПОМОЋИ ИЗ СОЦИЈАЛНОГ ОСИГУРАЊА КОД КУЋНОГ ПОМОЋНОГ ОСОБЉА

Као најнижа нормирана зарада неквалификованог одраслог радника у смислу чл. 7 ст. 4 и чл. 15 ст. 3 Уредбе о спровођењу социјалног осигурања по прописима Закона о социјалном осигурању радника, намештеника и службеника узима се код кућног помоћног особља она најнижа плата, која је прописана за односну категорију кућног помоћног особља на подручју поједине народне републике.

Ова плата обухвата како плату у новцу, тако и вредност плате у натури која је обрачуната према прописаном еквиваленту.

III бр. 7555
28 јуна 1947 године
Београд

Министар рада,
Вито Крстуловић, с. р.

421.

На основу чл. 13 Уредбе о јединственим ценама, а у сагласности са Претседником Савезне планске комисије и Министром финансија ФНРЈ, Привредни савет Владе ФНРЈ доноси

Р Е Ш Е Њ Е

О ПЛАНСКОМ СНИЖЕЊУ ТРОШКОВА ПРОИЗВОДЊЕ ЗА ДРУГО ПОЛУГОДИШТЕ 1947 ГОДИНЕ РУДАРСКИХ И ИНДУСТРИСКИХ ПРЕДУЗЕЋА ОПШТЕДРЖАВНОГ ЗНАЧАЈА

1) Сређивањем резултата првих обрачунских калкулација за 1947 годину као и на основу података из интерних планских калкулација за II полугодиште 1947 године, Савезна планска комисија утврдила је могућност снижења у току II полугодишта 1947 године трошкова производње планираних за I полугодиште 1947 године.

2) Планско снижење трошкова производње за II полугодиште обавиће се у одговарајућим постотцима према трошковима производње за I полугодиште.

Министар рударства ФНРЈ и Министар индустрије ФНРЈ одредиће, у сагласности са Претседником Савезне планске комисије, за сваку дирекцију савезног рударства односно индустрије постотак планског снижења трошкова производње за II полугодиште 1947 године од планских трошкова производње за I полугодиште 1947 године.

На основу тако одређеног постотка снижења, генералне односно главне дирекције савезног рударства односно индустрије израчунаће се свако предузеће под својим административно-оперативним руководством индивидуални постотак снижења трошкова производње водећи рачуна о томе да укупни ефекат снижења трошкова производње свих предузећа дотичне дирекције одговара ефекту снижења који резултира из одређеног постотка снижења према претходном ставу.

Приликом одређивања постотка снижења трошкова производње за свако предузеће под својим руководством, дирекције ће узимати у обзир резултате постигнуте у обрачунским калкулацијама тих предузећа, као и трошкове производње из оријентационих саопштења Савезне планске комисије о планским трошковима производње за II полугодиште 1947 године.

Због измењеног начина калкулације, предузећа под руководством Генералне дирекције савезне индустрије целулозе, дрвећа и папира, као и предузећа под руководством Главне дирекције за неметале, израдиће своје финансиске планове на основу структуре цена из оријентационих планских цена производње за II полугодиште 1947 године а које су им достављене од стране Савезне планске комисије.

3) На основу Упутства Министра финансија ФНРЈ о изради Финансиских планова за III тромесечје 1947 године предузећа ће одмах приступити изради финансиских планова за III тромесечје на основу трошкова производње који су планирани за I полугодиште, са изузетком предузећа из последњег става тач. 2 овог решења.

4) Снижења трошкова производње из тач. 2 овог решења, која су предузећа дужна да остваре у II полугодишту 1947 године а у висини постотака које им саопште административно-оперативни руководиоци, сматрају се као посебна категорија редовне планске добити.

Тако остварену редовну планску добит предузећа ће књижити и расподелити у смислу прописа Уредбе о одређивању добити и Уредбе о расподели добити државних рударских и индустријских предузећа, с тим да ће се допринос Фонду руководства из ове добити обрачунати на основу индивидуалног постотка планске добити за Фонд руководства који је предузећу одређен за I полугодиште 1947 године.

5) Снижење планских трошкова производње за I полугодиште а постигнуте у I полугодишту предузећа ће књижити као надпланску добит.

Снижење планских трошкова производње за I полугодиште преко постотка, који је за односно предузеће одређен у смислу тач. 2 овог решења, а које буде постигнуто у II полугодишту, предузећа ће такође књижити као надпланску добит.

6) Генералне и главне дирекције могу структуру путне цене коштања из I полугодишта 1947 године изменити, почев од 1 јула 1947 године, утолико што ће на терет просечног подвозног става повећати нормиране трошкове за кадрове до следеће висине (у постотцима од просечних трошкова производње):

производи прехранбене индустрије	— — — — —	0,5%
производи од коже и гуме као и прерађене	— — — — —	1, — — — — —
коже	— — — — —	1, — — — — —
производи од текстила	— — — — —	1, — — — — —
производи од дрвета и дрво	— — — — —	1,3%
грађевински материјал	— — — — —	1,5%
производи метало-прерађивачке индустрије	— — — — —	1,5%
производи електроиндустрије	— — — — —	2,25%
производи хемиске индустрије	— — — — —	1,5%
производи рударства	— — — — —	1,5%

Предузећа су дужна да ове измене покажу у својим финансиским плановима за III тромесечје 1947 године.

7) За предузећа републиканског значаја владе народних република издаће прописе у погледу снижења трошкова производње за II полугодиште на основу постигнутих резултата, а водећи рачуна о условима у својим републикама

8) Ово решење ступа на снагу одмах а примењиваће се од 1 јула 1947 године.

Бр. 6091

25 јуна 1947 године

Београд

Претседник

Привредног савета Владе ФНРЈ,

Борис Кидрич, с. р.

Сагласни:

Претседник

Савезне планске комисије,

Анрија Хебранг, с. р.

Министар финансија,

Сретен Жујовић, с. р.

ИЗ ЗЕМАЉСКИХ СЛУЖБЕНИХ ЛИСТОВА

НАРОДНЕ НОВИНЕ СЛУЖБЕНИ ЛИСТ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ

„Народне новине”, службени лист Народне Републике Хрватске, у броју 55 од 17 јуна 1947 године објављују:

Правилник о наградама за рад адвоката.

СА Д Р Ж А Ј :

Страна

413. Обавезно тумачење чл 32 Закона о решавању имовинских спорова путем државне арбитраже — — — — —	697
414. Обавезно тумачење чл. 29 Закона о уставној праву на пензију и о пензионисању државних службеника — — — — —	697
415. Обавезно тумачење тарифног броја 27 таксене тарифе Закона о таксама — — — — —	697
416. Обавезно тумачење Указа Президијума Народне скупштине ФНРЈ о одређивању предузећа општедржавног значаја — — — — —	698
417. Уредба о изменама и допунама Уредбе о инвалидским припадностима — — — — —	698
418. Правилник о хигијенским и техничким заштитним мерама при раду у графичким предузећима — — — — —	699
419. Упутство о повраћају погрешно наплаћених пореза — — — — —	702
420. Упутство о одређивању основа за новчане помоћи из социјалног осигурања код кућног помоћног особља — — — — —	703
421. Решење о планском снижењу трошкова производње за друго полугодиште 1947 године рударских и индустријских предузећа општедржавног значаја — — — — —	703

Издавач: Редакција „Службеног листа Федеративне Народне Републике Југославије” — Београд, Бранкова 20. — Директор и одговорни уредник Слободан М. Нешовић, Мајке Јевросиме бр. 20 — Штампa Југословенског штампарског предузећа, Београд